

Sága o Hrábhlím

---

1. Byl muž jménem Stupor. Byl synem Áthliho Thorbiernssona a vnukem Thorbierna Železné pěsti, slavného vikinga. Žil v Norsku v Áhrensfordu na panství jarla Ofeiga. Měl za ženu Gutu, dceru Thorgila Haraldsona, a s ní měl čtyři syny- Skaptiho, Bessiho, Háloga a nejmladšího Hrábhlího.

A stalo se, že se jarl Ofeig dostal do sporu s jarlem Thorfinem kvůli krádeži dobytka. Při potyčce, která se strhla, byl zabit Thorfinův jediný syn Loki. Sešel se sněm, na němž byl zákonopřevcem jarl Odwyr Moudrý. Na obranu Ofeiga přišel i Stupor a nakonec se zdálo, že bude věc vyřešena narovnáním. Thorfin ale řekl, že nebude nosit svého jediného syna v měšci, a že takový zločin musí být zaplacen krví. V té době byl Hrábhlí ještě chlapcem v matčině náručí.

Thorfin měl mnohem větší území a také více vikingů, než Ofeig. A tak se všichni, které vázala s Ofeigem rodinná pouta, či pouta cti, opevnili na jeho statku v Tharasu. I s početnou Stuporovou družinou jich bylo na dvě stě. Pět dní po skončení sněmu přitáhl ke statku Thorfin s více, než pěti sty muži, protože měl sedm bratrů a mnoho vikingů přišlo kvůli snadné kořisti. Největším nebezpečím však byli dva jeho bojovníci, bratři Ása a Tyrun, o nichž se říkalo, že byl jejich otcem horský obr. Měřili o polovinu víc, než ostatní muži, a byli statní a nebojácní. Protože nehleděli na žádné jiné příbuzenské vztahy, než bylo jejich bratrství, bojovali pro čistou radost z boje. Nikdy neutekli z boje a bylo známo, že jednou sami porazili beze zbraní deset berserků, kteří je pozvali na ostrov.

Ása a Tyrun nečekali na signál k útoku a vyrazili dřív, než zbytek družiny. V té době byl u brány Stupor, a protože to byl chytrý muž, nechal ji otevřít. Oba obři vběhli dovnitř a dívali se, s kým by se pobili. Vtom promluvil Stupor:

Pohleďte ven bratři,
Velcí válečníci,
Thorfinovy síly
Silné jsou a strašné.

Dáte-li se do boje
S nimi, cti si dobudete,
Neplýtvajte silami
Na sotva dvě stě mužů.

Bratři se rozhlédli po Ofeigových silách, a pak uznali, že má Stupor pravdu. Protože bojovali pro čistou radost z boje, postavili se na jeho stranu.

Boj to byl urputný a těžký. Sám Stupor zabil deset mužů a počínal si velmi statečně. Společně s Ásou a Tyrunem se probili skrz řady Thorfinovy družiny a ubili jeho dva bratry, Haldora a Thorseima. Když to uviděl Thorfin, obrátil se a utekl z bojiště. A tak se skončila velká bitva v Tharasu.

2. Ze Stupora a bratrů Ásy a Tyruna se stali velcí přátelé. Jezdili spolu na loupeživé výpravy na jih a na západ a nikde jim v boji nebylo rovno. Získali tak velké bohatství a slávu.

A tak se stalo, že Stupor se svými dvěma společníky vyplul velmi daleko na jih a ztratil se v bouři. Když bouře přešla, přirazili ke břehu neznámé země. Vystoupili z lodi a objevili vesnici. Vtrhli dovnitř, muže pobili a vzali vše cenné, co ve vesnici bylo. Když však odcházeli, zastoupila jim cestu stařena z té vesnice. Podívala se na Stupora a proklela jej. Mluvila neznámou řečí, takže jí nikdo nerozuměl, ale stačila své prokletí dokončit, než jí Tyrun utál hlavu.

Když se pokoušeli doplout na sever, dostali se do další bouře, a ta je zanesla ještě dál na jih a na východ. Posádce docházely potraviny, a tak byli společníci nuceni znovu přistát. Vydali se na pevninu a našli pole kukuřice. Začali sbírat plodiny, když vtom uviděli velký černý mrak, který se k nim blížil. Stupor a členové jeho družiny začali utíkat z pole, ale obři, kteří nikdy neutekli z žádného boje, zůstali stát. A tak byli velcí válečníci Ása a Tyrun zaživa sežráni africkými kobyilkami.

3. Když se o dva roky později podařilo posádce téměř zničené lodi přirazit ke břehu Áhrensfordu, byl Stupor zcela jiný, než když vyjížděl do boje. Po cestě se zúčastnil jen několika bojů a často se mu stávalo, že uprostřed boje usnul, či upadnul do stavu křeče a nemohl se hýbat. Mezi jeho vlastní družinou se mu začalo posměšně říkat Stupor Ležák. Toto přízvisko se pak rozšířilo po celém okolí.

4. Hrábhli byl ještě stále příliš malý na boj, když se znovu rozhořel spor mezi Thorfinem a Ofeigem. Zúčastnili se ho všichni Hrábhliho bratři i se svým otcem. Stupor stál vedle Ofeigova syna Olafa. Hned po začátku boje usnul a byl odnesen stranou. Olaf se stal nechráněn z boku terčem mnohých útoků a jen stěží přežil. Vybojoval si tak ale velkou slávu. Thorfinovi bratři se s malou skupinou odpojili od bratrovy družiny, připlížili se k družině Ofeigově z boku právě v místech, kde bojovali Stuporovi synové, a začali na ně posměšně volat:

Zde synové jsou Stuporovi,
Směšného to drakobijce,
Léčkou jejich vlastní otec,
Lačný, avšak věčný Ležák.

Když to Hrábhliho bratři slyšeli, okamžitě na Thorfinovy bratry zaútočili, ačkoliv jich bylo mnohem méně. Bili se urputně, zvláště Skapti a Hálog, který zabil ranou do hlavy nejstaršího Thorfinova bratra Thorjedala. Pak ale zahynul Bessi, když mu Tyrsten usekl obě ruce, a čtyři Thorfinovi bratři, Thorstein, Tyrsten, Bálog a Hagal, pak obstoupili Skaptiho a Háloga. I pak se oba bratři statečně bránili, ale nakonec Bálog probodnul Skaptiho ranou do zad a Tyrsten useknul hlavu Hálogovi. Tak zahynuli všichni Hrábhliho bratři.

5. Bitvu však přesto vyhrál Ofeig, který osobně probodl Thorfina. Když se pak konal sněm, Ofeigovo slovo na něm mělo větší váhu, než slovo ostatních zúčastněných. Ofeig pak zabral veškeré Thorfinovo území a majetek jeho bratrů vyměřil jako narovnaní Stuporovi za jeho syny. Nechal jim pouze jeden statek daleko od moře, kde od té doby museli žít.

Sám Ofeig byl ale při bitvě raněn do třísel a nemohl se už účastnit bitev. Rok nato se jeho rána zanítla a Ofeig zemřel. Jarlem se pak stal jeho syn Olaf, hrdina bitvy, která stála jeho otce život.

6. Hrábhli dospěl do mužných let a stal se silným a odvážným bojovníkem, jemuž se nikdo v okolí nevyrovnal. V té době jeho dobytek ohrožovali vlci, kteří vždy zaútočili a pak se rychle stáhli do lesů. Když se to stalo potřetí, Hrábhli se vyzbrojil, nasedl na koně a jal se vlky pronásledovat. Dostihl je uprostřed lesa v horách, sesedl z koně a zaútočil na prvního z nich. Celá smečka se proti němu vyřítla, ale on neustoupil ani o krok. Každý vlk, který se k němu přiblížil, byl okamžitě sražen k zemi. Několik vlků se pokusilo zaútočit na něj zezadu, ale ani ti neunikli Hrábhliho hbité ruce. Zbývající vlci se rozutekli, ale Hrábhli znovu nasedl na koně a znovu je pronásledoval, dokud nepobil všechny. Pak je svezl zpět do údolí. Když jej viděli lidé, řekl:

Vlky dnes jsem pobil,
Však vlky stále trpím,
Moje mrtvé bratry
Nesmím v měšci nosit.

7. Jednoho dne Hrábhli vyrazil směrem ke statku, na němž žili Thorfinovi bratři. Tyrsten a Bálog byli zrovna pryč, ale Thorstein a Hagal právě obědvali. Hrábhli zabušil na dveře a zakřičel: „Vyjděte ven a bojujte!“ Thorstein a Hagal tedy vyšli ven a utkali se s Hrábhlim, každý z jedné strany. Přesto nad ním nemohli získat převahu. „Byl bych se ubránil všem čtyřem,“ řekl Thorsteinovi těsně předtím, než mu vrazil meč do krku, až mu projel skrz. Hagal se sám nemohl ubránit dlouho. Několikrát seknul Hrábhlimu po nohách, jednou po hlavě, ale jinak stále rány jen odrážel. Nakonec mu Hrábhli usekl ruku v lokti. Bezbranný a zle krvácející Hagal se pokusil utéct, ale Hrábhli jej probodl. Pak oznámil na nejbližším statku ubití. Obyvatelé byli ale s Thorfinovými bratry spřízněni a na Hrábhliho zaútočili dva muži, otec a nejstarší syn. Hrábhli řekl, že proti nim nechová žádnou zášť, a proto se s nimi nechce bít. Muži však na souboji trvali. Hrábhli tedy zasáhl otce zle do nohy, čímž jej učinil neschopným boje, aniž by jej zabil. Totéž chtěl učinit se synem, ten se však začal vztekle posmívat:

Lehce chceš tu léčit
Pohanu otce Ležáka.

Tu Hrábhli sekl ohromnou silou po mladíkově meči a vyrazil mu jej z ruky. Mladík byl však odvážný a neustoupil ani o krok. „Bude tě škoda,“ řekl Hrábhli a usekl mu hlavu. Pak se otočil k otci, který ležel na podlaze. „Nechtěl jsem se s vámi bít,“ řekl. Otec uznal, že je Hrábhli čestný muž, a že jej jeho syn neměl provokovat, protože taková urážka nemůže zůstat nepotrestána. Hrábhli se poté rozloučil a odešel domů.

8. Na sněm přišlo několik přímluvců za Hrábhliho, mimo jiné jeho otec Stupor, jeho slovu ale pro jeho selhání v bitvě nikdo nepřikládal pozornost. Jarl Olaf, který Stuporovi nikdy neodpustil, že jej svým usnutím nechal na pospas nepříteli, vystoupil proti Hrábhlimu. Navíc se sám Hrábhli vůbec nechoval tak, aby mohl odejít v míru, protože stále prohlašoval, že ať soud rozhodne jakkoliv, on stejně musí ještě zabít Tyrstena, který vlastní rukou zabil dva z jeho bratrů. Nakonec jej před vypovězením ze země zachránily jen velké majetky, které rodina měla. Když Stupor nabídl jako narovnání všechny majetky, které předtím získal na bratrech Thorfinových, byla záležitost vyřešena a Hrábhli mohl v míru odejít.

9. Uběhl rok a Hrábhli stále neuskutečnil svoji pomstu. Jednoho dne řekl Stupor svému synovi: „Nabral jsi rozumu a jsi velký válečník. Proto ti dám meč, který jsem zdědil po svém otci, abys jej nosil jako člen našeho rodu.“

Hrábhli přijal meč a odpověděl: „Meč bude v dobrých rukou. A dostane se mu toho, co mu náleží- krve vrahů jeho rodu.“

A Stupor řekl: „Copak jsi se té myšlenky ještě nevzdal? Jestli zabiješ poslední dva Thorfinovy bratry, budeš vypovězen ze země. A já budu muset s tebou, protože už tu není nikdo, kdo by se o mě staral, až budu starý a nemocný.“

Hrábhli odpověděl: „Já svá rozhodnutí neměním. Půjdu a zabiju je.“

„Copak ti nestačilo zabít Thorsteina a Hagala? Svě cti jsi učinil zadost.“

A pak řekl Hrábhli:

*Své rady si ponech,
Chromý slabý starče.*

Tu se Stupor na svého syna velice rozlítil a usnul.

Hrábhli se vypravil ke statku, na němž žili Thorfinovi bratři. O těch se říkalo, že se bojí jeho útoku tolik, že se svými meči i spí. Hrábhli zůstal stát na pokraji blízkého lesa a čekal, až se objeví. Netrvalo dlouho a uviděl je, jak přicházejí od moře s nákladem ryb, které ulovili. Hrábhli počkal, až projdou kolem a pak se vydal za nimi. Našlapoval tak tiše, že si ho nevšimli, dokud nestál na pět kroků za nimi. Tu si ho teprve všiml Bálog, který upozornil svého bratra. Oba vytasili meče a postavili se k Hrábhlimu každý z jedné strany. Ani jeden z nich však nezaútočil. Hrábhli vzal do rukou dvě ryby a hodil každému bratrovi jednu do obličeje. Bratry to tak popudilo, že oba zároveň zaútočili. Hrábhli uhnul před ranou Báloga a vytasil meč, aby jím odrazil meč Tyrstenův. Když se však obě ostří dotkla, Hrábhliho meč se zlomil v půlce. Tyrstenův meč prošel skrz a zasáhl Hrábhliho do ramene. To oba bratry povzbudilo a začali na Hrábhliho těžce dorážet.

Bálog se mu vysmíval:

Copak to má blázen za meč,
Co během bitvy zlomí se?
Že by stejně bojovný
Spícího otce Stupora?

Hrábhli však neustoupil ani o krok a bránil i se zlomeným mečem. Vtom Bálog uskočil stranou, aby nečekaně zaútočil na Hrábhliho pravý bok. Překvapil tím ale svého bratra, kterému hlídal jeho levý bok. Hrábhli toho okamžitě využil, padnul k zemi, čímž se vyhnul Bálogově ráně, a rozseknul Tyrstenovi břicho. Tyrsten se skácel jako podřatý. Bálog byl ve výhodě, protože Hrábhli ležel na zemi a měl kratší meč. A opravdu to pro něj byl těžká chvílka. Náhle ale našel vedle sebe na zemi ležet nůž na stahování kůže. Odrazil mečem ránu a bodnul Báloga nožem do nohy. Bálog zařval a uskočil. Hrábhli vstal a znovu zaútočil. Bálog se znovu pokusil uskočit stranou a zaútočit na bok, ale Hrábhli se po něm ohnal a udeřil jej hruškou svého meče do hlavy. Byla to tak mocná rána, že Bálogovi rozdrtila lebku.

10. (Pojednává o vypovězení Hrábhliho z Norska. Text je bohužel příliš poškozen a je z velké části nečitelný.)

11. Hrábhli a Stupor se plavili na lodi na Island, když k nim přišel viking jménem Hjarri a řekl:

Není tohle velký Hrábhli,
Válečník, vrah a zloděj?
A s ním ospalý, otrhaný
Jeho otec Ležák?

Hrábhli se dlouho nerozmýšlel a udeřil jej do obličeje, až Hjarri spadl na zem. Vzápětí se ale postavil a vytasil meč. Stupor vytasil meč a řekl Hrábhlimu, aby vytasil svůj. Hrábhli však řekl:

Radši nežli ranit meče
Rukama ho udolám.

Vykročil proti Hjarrimu a do ruky vzal dřevěnou tyč, která ležela na palubě lodi. Odrazil s ní jeho ránu a udeřil jej do hlavy. Vtom se ale zvedlo z paluby několik dalších mužů, kteří byli s Hjarrim spřízněni a chystali se také zaútočit. Když to Stupor uviděl, usnul. Hrábhli pak konečně vytáhl svůj meč a všechny nepřátele pobil.

12.-14. (Opět chybí.)

15. A stalo se, že si svými slovy proti sobě Hrábhli poštvál mnoho velkých vikingů z okolí, hrdinů mnoha bitev. Deset jich přišlo k jeho příbytku a Skeggi, který je vedl, řekl, ať Hrábhli vyjde a bojuje. Tak se také stalo. Nebyl však sám. Jeho otec Stupor vyšel po jeho boku. Vikingové byli překvapení, že Stupor neusnul, a nebyli tomu rádi. Sám Skeggi si pamatoval Stuporovu chrabrost a sílu z bitvy v Tharasu, kde bojoval po jeho boku. Zatímco ale Stupor držel v ruce meč, Hrábhli svůj netasil.

„Proč nevytasíš meč?“ zeptal se ho otec.

„Nemyslím si, že je to potřeba,“ odpověděl Hrábhli.

„A kdy by bylo? Až bys bojoval s drakem? Máš proti sobě deset nejsilnějších mužů severu a budeš bojovat nožem na stahování kůže?“

Hrábhli odpověděl, že ano, a pustil se do boje.

Nepřátelé ale byli příliš silní a Stupor s Hrábhlim se jen stěží bránili. Stupor, který se bil tak hrdinně, jako nikdy předtím, neustále napomínal Hrábhliho, aby vytasil meč. A nakonec, když už byli Stupor a Hrábhli natlačeni na skálu a z posledních sil se bránili, Hrábhli meč vytasil. Stupor se na něj spokojeně podíval, všiml si, že je zlomený a usnul.

Hrábhli se bil statečně jako nikdy předtím a zabil pět velkých válečníků, včetně samotného Skeggiho, ale nakonec jej opustily síly. Viking jménem Thorkel mu udeřil do meče tak silně, že se zlomená čepel při tom nárazu zařízla Hrábhlimu do krku. A tak zemřel velký hrdina Hrábhli vedle svého spícího otce, zabit vlastní zlomenou čepelí, dědictvím po svých předcích.